

SANDOVAL & GÀMEZ

Marta Ferrusola amb el vestit filipino-japonès de Roser.

Costures catalanes per a l'imperi del sol

El viatge s'ha acabat. El viatge del president Pujol a l'Orient, que ha estat un èxit almenys per la part que toca al sector de la moda i del disseny, la part més social i que és la que ens pertoca. Qui dubti d'això, que els ho demani a qualsevol dels nous dissenyadors de roba que van prendre part en la gran desfilada que va tenir com a seu la sala més gran de l'hotel Ana, on dormia part de la premsa que es va desplaçar fins a Tòquio.

La gala estava ben venuda. Ho sabia tothom, la premsa local n'estava ben assabentada. Hi havia fotògrafs, càmeres de televisió i molts, però molts periodistes en la conferència de premsa que va tenir lloc després del primer passí, perquè en van fer dos. El primer com més professional i tècnic, i el segon per a la *jet-set*, que va fallar un tant perquè a la

mateixa hora el futur emperador **Haki-Hito** oferia un sopar al president de Corea.

La conferència de premsa va ser d'allò més distreta, en especial perquè els japonesos encara mostren menys interès que la resta de col·legues del món: tothom cerca l'exclusiva i, és clar, no fan les demanades en públic. D'altra banda, també hi ha allò que se'n diu no saber-ho fer, és a dir, no saber demanar, una estranya vergonya que es manifesta a l'edat adulta i en determinades professions on s'ha de parlar en públic.

La conferència no va ser tal conferència. **Javier Escobar** —que ho preparà tot perfectament amb el seu equip de Buque i el seu soci **Eghidio Ghezzi** en la part artística— es va col·locar en una banda de la llarga taula i, al seu costat, la traductora japonesa de parla castellana. Aleshores, donat

que ningú preguntava res, **Lluís Longueras**, que va anar per pentinar i maquillar els models, va suggerir que cadascú expliqués la seva desfilada. Una bajanada lamentable, primer perquè la premsa allí present ja l'havia vist, i després perquè no hi ha cosa més trist que haver d'explicar la teva feina, i més quan es tracta d'una tasca artística com és fer vestits. Els dissenyadors van explicar des de la seva vida fins a reconèixer que, una vegada feta, la col·lecció era aigua passada i anem per feina, o sigui per una altra. En acabar la conferència de premsa, tothom se'n va anar a posar-se maco. Perquè la gala exigia vestit de nit a les senyores, i esmòquing als se-nyors. La perruqueria de Llongueras (que té sucursal al Japó), es va posar de gom a gom. I, a dos quarts de set, tothom era ben vestit, perfumat i

pentinat. El president Pujol anava unes passes davant de la seva esposa, **Marta Ferrusola**, a qui **Roser** (res a veure amb **Roser Marcè**), havia vestit de filipino-japonesa, un vestit que —va dir— es tornarà a posar el dia del sant del rei a Madrid.

El moment de la veritat va ser quan va arribar la germana de Haki-Hito, en nom del futur emperador, que sopava a la mateixa hora amb l'esmentat president coreà. La germana es diu **Takako Shimazu**, i es casada amb el senyor Shimazu, que es un alt executiu de la casa Sony, un dels punt de mira de la visita comercial catalana. Anava amb un vestit blau elèctric amb faixa verda, que li havia fet una modista que treballa per a la casa imperial des de sempre. És a dir, que molt de disseny a casa, però a l'hora de la veritat tothom tracta d'estalviar, la casa imperial la prime-

Margarita Nuez saluda l'afició al final de la desfilada.

Arianne, de Manhattan Sur a la passarel·la catalana.

ra. A taula, amb les dues parelles van seure els ambaixadors d'Espanya al Japó, Camilo i Carmela Barcia García, que tenen la casa tota embolicada perquè deixen la feina un dia d'aquests: "lo tenemos todo empaquetado", deia Carmela, que duia un vestit de Purificación García que li havia portat Javier Escobar. A taula van parlar d'ocells, perquè el senyor Shimazu es *bird watching*, és a dir, observador d'ocells. I un dels llocs que tria per a dedicar-se a aquesta tan tranquil·la i japonesa afició és... el delta de l'Ebre on va ser la darrera vegada fa dos mesos.

A la parella imperial li va agradar tot, des de la roba fins al menú, que va cuinar per als 320 convidats José Maria, que va portar-ho quasi tot de Martinet, on té un meravellós menjador. L'esposa de Boix, la Lola, va seure a taula amb Néstor Luján (després continuaren viatge a Hong Kong), amb José María Juncadella, el marit de Cristina Hohenlohe, i amb un trist Lluís Prenafeta, la mà dreta del president Pujol passi el que passi, i que, tot sigui dit, no duia esmòquing. També va causar impacte el disseny gràfic de la mostra catalana, que és de Taula de Disseny de José María Civit.

La desfilada va ser un èxit molt més que notable. D'això, en parlarien els dissenyadors

que van veure quasi triplicades les comandes de vestits al dia següent. Van passar primer les pells, que tenen al país del sol naixent un mercat més que important. Marta Bach va obrir i, després van sortir, amb catorze vestits cadascú, Dinotte, Jutta Covian, Estrella G., Roser Marcè, Purificación García, Antonio Miró, Margarita Nuez, Chu Uroz per Armanda Basi. Aplaudiments molts forts, en especial per a les sortides de Roser Marcè i Purificación García que, per cert, té la tenda més bonica al barri de Ghinza, els magatzems Kumatsu, al costat de Yamamoto i Armani.

El menjar, un triomf total: farcellet de salmó farcit de cranc sobre canapé de pa amb tomàquet, torrada d'anxoves, amanides de carxofa i gambes amb vinagreta de verdures i tòfona, capó a la catalana amb crosta de pasta fullada i puré de xicoies, gratinat de poma golden amb gelat de canyella i barret de caramel, teules ametllades, gemma i cassoles de crema catalana. Els vins eren de Torres (Gran Vina Sol i Gran Coronas), i els caves de Codorniu i Freixenet: millor impossible.

Després, uns quants privilegiats vam passar a un saló on la germana de Haki-Hito ens va concedir uns moments tot plegat per no dir gaire cosa: que li

Roser Marcé i el seu soci Mario Graudi.

Pujol parla després de sopar. Amb ell, la seva esposa, l'ambaixador Barcia García i Takako Shimazu.

havia agradat tot molt, que l'entusiasme la moda catalana i la japonesa, i a l'hora de triar no sabria amb quin vestit quedar-se, que hauria de tornar-los a veure.

Aleshores va haver-hi un petit incident, quan tres periodistes de Madrid es van molestar perquè el president Pujol, després del discurs en castellà, traduït convenientment al japonès, va demanar permís per a saludar en català els expedicionaris catalans. Eri Nemota, la japonesa de la Generalitat que sap més d'història catalana i de català que molts barcelonins, va ser la traductora ideal. Però això va molestar el trio de noies de la capital que volien fugir "porque no somos de este mundo en que solo se habla ca-

talán y japonés". No cal escriure que Pujol se les va posar a la butxaca en tres frases d'aquelles seves. I tots tan contents.

Quan ja Marta Ferrusola insinuava que haurien d'anar a dormir, el President Pujol va dir que res d'això, que ara era l'hora de la discoteca (i tot plegat eren dos quarts de deu). Una veritable sorpresa, veure els Pujol al Gold, sens dubte la millor disco de Tòquio. Són en total cinc pisos de música sense parar, amb barres per tot arreu, gent, màquines de refrescos, i una gentada. El sistema de cobrament és ben senzill: pagues 4.000 yens (unes 2.800 pesetes), i et donen una targeta magnètica amb la qual pots beure cinc combinats sense alcohol o tres amb alcohol.

A l'hora de pagar, dones la targeta, la posen dins d'una màquina i ho descompta de la banda magnètica fins que s'acaba i en compres una altra.

I allí vam trobar **Satoko Yahata**, l'esposa del propietari que és al mateix temps relacions públiques del Gold. És un tro de dona, agraïda i simpàtica, que ens va facilitar l'accés al privat de la casa, just a l'últim pis, després de passar per un altre que es diu Sex and Love. S'hi va per un ascensor de color rosa amb neons del mateix color. I, dalt de tot, un veritable carrer de Japò, però dels antics, amb casetes que són salons de te privats, on es pot fer l'amor, i fins i tot un jacuzzi que, donades les mides, està ideat per a ser col·lectiu. Des d'aquest bany especial es pot veure tot Tòquio perquè les parets son de vidre transparent.

És inútil assenyalar que el president Pujol i la seva esposa no es van bellugar de la planta noble, on Javier Escobar havia col·locat retrats dels dissenyadors com si fossin estrelles de Hollywood. D'això tenia bona cura Ana Birulés, directora general de promoció comercial de Catalunya, vertadera ànima de l'expedició i sens dubte la persona que més ha fet per l'èxit de la mostra catalana. Perquè, de debò, ha estat un èxit.

A la disco, hi vam estar força estona, i no hi vam veure els consellers que havien fet el viatge comercial, i que eren **Macià Alavedra**, per Economia, **Lluís Alegre** per Turisme i **Antoni Subirà** per Indústria i Energia. Ni tampoc **Carmen Alcoriza**, l'altra mà de Pujol, que estava molt maca tota feta un sol com Ana Birules, per Roser Marcè.

A la sortida, ni un taxi per tornar a l'hotel. I, aleshores, vam començar a pensar en totes aquelles petites coses, que diria en Serrat. I el cap va anar des de tots els altres dissenyadors paral·lels, com els joiers (**Ramon Oriol, Aureli i Rosa Bisbe, Prudenci Sánchez, En-**

Purificación García entre dues models.

Pujol, a la discoteca Gold amb la premsa política.

Pujol felicita José María Boix després del sopar. Chu Uroz, d'Armam Basí, ballant amb la seva promesa Noemí.

Antonio Miró, tímid com sempre, rep els aplaudiments del públic.

ric Majoral, Montse Guardiola, Juan i Jordi Olivera, Chelo Sastre i Chus Bures). O bé en els dissenys de Vinçon o Pilma, que també hi eren, o els treballs en seda de la **Quima Guitart**, els accessoris de **Pepe Mateu**, la mostra del BCD, o les sabatilles de **Castaner**, que són famoses al món sencer.

Per canviar una mica de tanta serietat, i el fred refermava fort, vam canviar de tema. I vam somriure en pensar la bona parella que feien la **Pepa Aymamí** i **Oleg Covian**, fill de la **Jutta Covian** i que dissenya la part esportiva per a la seva casa. O en els homes que, vestits de negre rigorós, bellugaven els plafons mòbils de la desfilada, quan tothom creia que es tractava d'un truc mecànic. O en com eren de maques les noies de la passarel·la, on podies trobar des d'**Arianna**, la noia de *Manhattan Sur*, fins a **Judith Mascò**, la top catalana que fa forolla al món, o la mateixa **Katusha**, la negra fantàstica. Per no parlar de **Carmen Casdellà** o la grega **Henena Kudura** o **Sonia Cool**. Hi eren totes. I moltes van esperar un sopar amb Roser Marcè, més que res perquè tenia de convidat **Richard Gere**, que al final no hi va anar.

I vam pensar en els preus de la Purificación García, supercars al Japó. I en com és de bova **Janet Jackson**, la germana de **Michael**, que va entrar a comprar a la botiga de Yamamoto protegida amb quatre gorilles i que va fer tancar-ho tot i allí no es va bellugar ningú fins que la senyora va decidir fotre el camp. Aleshores, l'atalaiador de la disco, al mig de la carretera, amb vestit de camuflage i prismàtics, em va dir que el meu taxi era ben prop. Els neons i un altre tipus de vida, entre **Blade Runner** i la Lluna es posaren als meus peus per seduir-me un altra vegada. I un, que és mortal, es va deixar temptar.

Josep Sandoval